

בס"ד, עש"ק, לסדר "רק קדשיך... תשא", ראה, תשפ"ד

"עֵיכוֹב בַּמֶּכֶס"

תהיה ב"הסגר" למשך חודש ויתברר שהיא בריאה – תהיה אפשרות לקחתה ולהביאה למקדש, כמובן ההוצאות - עליך.

מביא הכבשה עיין בלוח השנה ואמר: "זה בלתי אפשרי, על פי דין אני מחוייב להביא כבשה עד גיל שנה בלבד"⁴ (עיין ויקרא ד' כ"ז ואילך), ואם נמתין עד אחר תקופת ההסגר הכבשה תהיה מעל גיל שנה ופסולה להקרבה!

המנהל לא ידע מה לענות. בעל הכבשה תמה: "אני הראשון שמביא כבשה דרך מעבר הגבול" ? והמוכס השיב לו: "כן, אחרים עוברים בפרצות בגדר כדי להימנע מתשלום מכס...".

בעל הכבשה התלבט. הוא יכול לשוב על עקבותיו וללכת בדרך הרבים (בפירצה) אבל הוא חשש לאיסור גזל בהברחת המכס (עיין שו"ע חו"מ שס"ט ו'). ומאידך הוא חייב להקריב את הכבשה!

המנהל שוב התעמק בנהלים. והנה זה פלא! סעיף מיוחד בחוק הדן על הבאת קרבנות למקדש ובו נאמר שאם מביא הקרבן מתחייב שהקרבן יגיע למקדש מותר לו לעבור מיידית⁶ ואף ללא תשלום מכס.

בעל הכבשה אמר שברור שהוא אחראי להביא למקדש והרי זו המצוה: "מטפל בהם עד שיביאם לבית הבחירה (רמב"ם הני"ל)!"

אבל אם זה כל כך פשוט מדוע אחרים עוברים בפרצות בגדר? מתוך הרגל? וצ"ע.

במעבר הגבול התייצב אדם ועימו כבשה. המוכס מנע ממנו מלהתקדם באומרו שההוראות אוסרות להכניס בעלי חיים ארצה!

הלה תמה: "אני מביא קרבן למקדש! וכי תמנעו ממני מלקיים מצות עשה מפורשת של הבאת קרבנות מחו"ל לארץ ישראל: "וְרָק קִדְשִׁיךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' (פשי ראה, י"ב כ"ו), רמב"ם פ"ח ממעשה הקרבנות הל' א', חינוך תנ"ג והרמב"ן חולק. ועיין העמק דבר והרחב דבר שם לגבי דרגת הקדושה של הקרבן בשלב זה)".

המוכס לא הבין לשם מה יהודי מטלטל עצמו עם כבשה בדרך כה רחוקה. הרי הוא יכול לבוא לארץ לקנות קרבן ולהקריבו!

בעל הכבשה הסביר, שכיון שקיים איסור לגדל בהמה דקה בארץ ישראל² ורבים באים למקדש, הוא חושש לא ימצא כבשה להקרבה ולכן הוא מביא עימו את הכבשה³. ומה עוד שהוא זוכה בקיום מצות עשה (כני"ל שעצם ההבאה היא מצוה), הטירחה איננה נחשבת בעיניו מאומה מול הזכות למצוה!

הבעיה הגיעה למנהל שהציע לבעל הכבשה להמיר את קדושתה בבהמה שמעבר לגבול. בעל הכבשה התפלא, כיצד מוכס בארץ ישראל אינו מכיר משנה מפורשת בתחילת מסכת תמורה (פ"א משנה א' וע"ע פ"ב א'), שאף שהקדושה תחול על הבהמה 'החדשה' אין היא פוקעת מהבהמה הראשונה, והממיר (-עושה התמורה) גם לוקה ארבעים מלקות על מעשהו!

המנהל התעמק בנהלים. ואמר שאם הכבשה

<https://wiki.temple.org.il/wt/%D7%9B%D7%91%D7%A9%D7%82>

⁵ ויל"ע האם מברייח המכס עוברים משום "והבאתם את הגזול (מלאכי א' יג)", שהרי מברייח המכס עובר על גזל לשיטת השו"ע או שכיון שלא מדובר בגזל בגוף הדבר אין בזה משום מצוה הבאה בעבירה (עיין סוכה ל.), וצ"ע.

⁶ יל"ע האם מותר להצמיד תג מעקב על הכבשה - האם נחשב הדבר כעבודה בקדשים?

¹ וכתב החזקוני על כך מתפללים: והשיאנו... את ברכת מועדיך".

² משנה ב"ק פרק ז' משנה ז' ובמדברות מותר.

³ עיין ערוה"ש העתיד מעשה הקרבנות צ"ח ז' לגבי הסיודור הנוהג בעופות שחוסך את ההבאה מחו"ל.

⁴ לאחר מכן בן שנה ושלושים יום נקרא איל וראוי לקרבנות שנאמר בהם איל (ובתקופת הביניים נקרא פלגס ואינו ראוי) ועיין: